

گزارش دستاوردهای برجام در بخش عشایری خراسان رضوی

✓ موضوع: قیمت نهاده های دامی

✓ وضعیت قبل از برجام:

بدلیل افزایش هزینه های تولید محصولات کشاورزی و علوفه‌ای داخلی (سم ، کود، قطعات و ماشین آلات و ...) و کاهش واردات نهاده های دامی ، نرخ واحد این نهاده ها بصورت بی رویه افزایش یافت و با توجه به اینکه بالاترین هزینه دامداری نیز تعلیف و تغذیه دامها (۷۵-۸۰ درصد) می باشد در نتیجه هزینه نگهداری و تولید دامها نیز افزایش شدیدی داشت به طوری که دامداران بدلیل افزایش هزینه ها در مقابل کاهش نرخ فروش دامها مجبور به فروش بخشی از دامهای مولد جهت جبران هزینه های دیگر دامها می شدند. حتی تعدادی از عشایر بویژه افراد ضعیف تر ناچار بفروش دامها و مهاجرت گردیدند.

✓ آثار مستقیم و غیر مستقیم (تبعات):

اهم تبعاتی که گریبان گیر عشایر در این خصوص شده بود عبارتند از:

۱- افزایش هزینه تولید گوشت قرمز

۲- عدم توجه اقتصادی تولید گوشت گوسفند در قبال کاهش قیمت گوشت

۳- افزایش فروش یا کشتار دام مولد که از تبعات آن میتوان به نابودی نژادهای بومی و کاهش شدید تعداد دام در آینده اشاره کرد.

۴- افزایش بیکاری در عشایر دامدار بدلیل فروش دامها

۵- افزایش مهاجرت عشایر بدون سرمایه به حاشیه شهر برای انجام کارگری و فعالیت های دور از شأن یک تولید کننده

۶- کاهش میزان تولید و عرضه گوشت مورد نیاز مصرف کنندگان که جبران آن می بایست از راههای غیر منطقی (واردات) و بی کیفیت انجام شود

۷- سوق دادن پتانسیل بالقوه فرزندان عشایر از تولید کنندگی در محله های عشایری به سر بار شدن در اجتماع مصرف کننده شهری

۸- افزایش ناهنجاری های اجتماعی در اثر مهاجرت های بی رویه و اجباری خانواده های عشایر به شهرهای بزرگ در آینده

✓ وضعیت بعد از برجام:

نرخ علوفه و نهاده های دامی کاهش قابل ملاحظه ای داشته و هزینه تولید نیز به تبع آن افت نموده و طبعاً گرایش مجدد به سمت تولید به شدت افزایش یافته است طوری که بسیاری از عشایری که در سالهای گذشته دامها را فروخته بودند با خرید گوسفند حتی با تعداد کم نسبت به پروراندی و پرورش دام مولد (میش) اقدام نموده اند.

✓ آثار مستقیم و غیر مستقیم (برکات):

- ۱- بازگشت امید به عشایر تولید کننده برای تولید دام زنده
- ۲- افزایش گرایش دامداران عشایر به تغذیه صحیح دامها با مقادیر مناسب علوفه در دوره‌های مختلف (مقدار و تنوع علوفه)
- ۳- ترغیب عشایر به افزایش تعداد دامها بدلیل افزایش توجیه اقتصادی دامپروری
- ۴- کمرنگ شدن واسطه‌گری دلالان و تأمین نیاز علوفه ای دامهای عشایری از منابع مختلف از جمله تشکل‌های عشایری استان
- ۵- عدم اجبار در فروش نا بهنگام دامها و افزایش توان برنامه ریزی برای زمان‌های پیک مصرف و غیر از آن بدلیل اطمینان از وجود علوفه با قیمت‌های مناسب در فصول مختلف
- ۶- افزایش توان تشکل‌های عشایری استان نسبت به خرید مقادیر بیشتری از علوفه بویژه جو از منابع مختلف نظیر تشکل‌های و تعاونی‌های روستایی، پشتیبانی امور دام و ... با استفاده از منابع مالی موجود و توزیع میان عشایر عضو (بالغ بر ۳۰ هزار تن در سال جاری)
- ۷- افزایش درآمد عشایر با توجه به کاهش قیمت تمام شده تولید و تعادل در بازار فروش دام
- ۸- تأمین گوشت گوسفند مورد نیاز بازارهای داخلی و عدم نیاز به واردات گوشت‌های بی کیفیت

توضیحات:

با توجه به اینکه میانگین نیاز علوفه ای (جو) دامهای مولد عشایر استان (۹۹۵۰۰۰ واحد دامی) مقدار ۱۵۰۰۰۰ تن در سال می‌باشد ارزش ریالی آن در شرایط پیش برجام ۱۵۰۰ میلیارد ریال بوده و در شرایط پسا برجام ۱۱۲۵ میلیارد ریال گردیده است. یعنی به ازای کاهش نرخ علوفه مبلغ ۳۷۵ میلیارد ریال از هزینه تولید دام عشایر کاهش یافته و به درآمد آنها اضافه گردیده است. در شرایط تولید گوشت و پرواربندی عشایر نیز (به ازای یک رأس بره پرواری) صرفاً هزینه جو مصرفی در شرایط پیش برجام یک میلیون ریال و در شرایط پسا برجام ۷۵۰۰۰۰ ریال گردیده است و کاهش هزینه تولید ۲۵۰۰۰ تومان گردیده است بنابراین برای تولید بره ۳۷۵۰۰ و برای پروار آن ۲۵۰۰۰ تومان کاهش داشته ایم که جمعاً ۶۲۵۰۰ تومان می‌گردد و با افزایش ۲۵ کیلوگرم وزن بره در ۱۰۰ روز حداقل برای تولید یک کیلوگرم وزن زنده ۲۵۰۰ تومان کاهش هزینه داشته ایم.